

10—52/12/1983.

J ó v á h a g y o m :

DR. HORVÁTH ISTVÁN s. k.,
belügyminiszter

BM FELÜGYELETI OSZTÁLY	
SZIGORÚAN TITKOS!	
szám: 7-479/83.	Lapok sz.: 3 pl.
ktatás: 1983. JUL 27	
Ügyintéző:	

036

BM
Dudás Ferenc
KAIT
2006.04.21.
33-10/89/2006

INTÉZKEDÉSI TERV

a Belügyminisztériumban folyó idegen nyelvi képzés
fejlesztésének feladataira

1983 AUG 1

A Belügyminisztériumban folyó idegen nyelvi képzés helyzetét és a további feladatokról szóló jelentést az 1982. december 6-i miniszteri értekezlet megtárgyalta. 1983. június 27-én intézkedési terv került elfogadásra a Belügyminisztériumban folyó idegen nyelvi képzés (továbbiakban: nyelvképzés) fejlesztésének feladatairól.

A Belügyminisztériumban az eltelt ötéves időszakban hozott intézkedések alapvetően biztosították a nyelvképzés fejlesztését, melynek eredményeként a belügyi képzés összhangban van az állami nyelvképzéssel, igazodik a belügyi feladatokból fakadó igényekhez, gyorsabban, rugalmasabban alkalmazkodik az operatív helyzethez.

Az állam- és közbiztonság, az idegenrendészet és a határőrizet előtt álló fokozott feladatok, továbbá a nyelvtudók létszámának csökkenése megkövetelik a nyelvképzés hatékonyságának növelését, a Belügyminisztérium személyi állománya nyelvtudásának fejlesztését.

A nyelvképzést biztosító belügyi tanintézetek munkájukat szervezettebben, megfelelő hatékonysággal végzik. A Rendőrtiszti Főiskola alaptagozatán 1000—1100 órát fordítanak nyelvképzésre. Az idegen nyelvi tanszék szervezete megfelelő. A tanárok óraterhelése általában személyenként 100—150 órával növelhető.

A BM Továbbképző Tanfolyam-parancsnokság tanszékei elsősorban a BM III/I. Csoportfőnökség, valamint a III. Főcsoportfőnökség néhány más szervének igényét és a tudományos kádereképzéshez kapcsolódó nyelvi felkészítést képesek biztosítani. A nyelvtanári állomány további terhelésére lehetőség nincs.

A hatékonyság növelését szolgáló tényezők: a nyelvképzésre biztosított óraszám növelése, a tanári továbbképzés és a módszertani munka fejlesztése, a nyelvi alkalmassági teszt bevezetése, a beiskolázásnál a tervszerű és a tudatos kádermunka fokozása.

A művelődési tárca intézményrendszerével — egyetemek, főiskolák, nyelvi intézetek esti, levelező tagozatos és vendéghallgatói rendszerével — kielégíti a Belügyminisztérium igényeit. Öt év alatt Kubában 15 fő spanyol, az NDK Humboldt Egyetemén 15 fő

német nyelvű egyetemi szintű képzését biztosítja. Európai nyelvterületeken évente nyelvenként 1—3 fő továbbképzésére ad lehetőséget egy-kéthónapos időtartammal.

A Szovjetunióban öt év alatt 180—200 fő számára orosz, 30 fő részére ritka idegen nyelvű, a Lengyel Népköztársaság 35 fő lengyel, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság 35 fő cseh és szlovák, a Bolgár Népköztársaság 10—10 fő számára görög, török nyelvű képzést biztosít. Mindezek kedvező feltételei a hatékonyság növelésének, a sokoldalúbb nyelvképzésnek.

Azoknak a beosztásoknak a száma, amelyekben az idegen nyelvtudás előírt, a feladatok végrehajtásával nem áll teljes összhangban. Szükséges az állománytáblázatok e szempont szerinti felülvizsgálatát a képesítési követelményrendszer korrekciójával egyidejűleg elvégezni.

✓ A továbbfejlesztés érdekében a következő feladatokat kell végrehajtani:

I. A BM IV/II. csoportfőnök

1. Biztosítsa a Belügyminisztérium nyelvképzési igényeinek kielégítését a Tanulmányi Munka Szabályzata alapján, szervezzen hat-nyolchetes intenzív nyelvtanfolyamokat öt-évenként egy alkalommal azok számára, akiknek beosztásához nélkülözhetetlen a nyelvtudás: első alkalommal 1984. szeptember 15-ig.
2. Kezdeményezze a szervek igényei alapján a szocialista országok társmínisztériumaival a képzésre vonatkozó megállapodások megújítását, szervezze meg az egy évnél hosszabb képzési idejű külföldi szakiskolákra beiskolázottak három-négyhónapos nyelvi előkészítését.
3. Kezdeményezze a Művelődési Minisztérium által biztosított állami ösztöndíjakra vonatkozó megállapodások megújítását. A nyelvi továbbképzést szolgáló ösztöndíjak következő évi igénybevételeéről minden év március 31-ig állapodjon meg a Művelődési Minisztériummal.

Az ELTE Bölcsészettudományi Kar nyelvszakain és az MTA Körösi Csoma Társaság Keleti Nyelvek Kollégiumában a sajátos érdekek kielégítésére továbbra is biztosítsa a nyelvi képzés feltételeit nappali, levelező, vendéghallgatói és egyéni levelező formában.

4. A nyelvtanári állomány továbbképzése érdekében:
 - a) használja fel a Művelődési Minisztérium és intézményei által biztosított hazai — az Országos Pedagógiai Intézet, az Idegen Nyelvi Továbbképző Központ, az Országos Oktatástechnikai Központ —, továbbá a külföldi — az NDK-ban a nyári egyetemeken és a Szovjetunióban biztosított tanári továbbképzési, valamint az MM által biztosított ösztöndíjas — lehetőségeket;

- b) meg kell kezdeni a nyelvtanárok anyanyelvi környezetben történő nyelvi továbbképzését, megteremtve a feltételeket e képzési formához.
A szükségletnek megfelelően biztosítani kell az operatív fedést;
 - c) kezdeményezze és szervezze meg a Szovjetunió és a szocialista országok társmínisztériumai és szakiskolái tudományos fokozattal rendelkező nyelvi tanszékvezetőinek meghívását a tapasztalatok átadására, és az orosz nyelvet oktató nyelvtanárok tapasztalatcserére történő kiutaztatását a Szovjetunió állambiztonsági és belügyi főiskoláinak orosz nyelvi tanszékeihez;
 - d) a tanintézetek parancsnokai készítsenek tervet a nyelvtanárok továbbképzésének ütemezéséről. Gondoskodjanak az önképzés végrehajtásáról;
 - e) a Rendőrtiszti Főiskola parancsnokával közösen ösztönözze a nyelvtanárokat kutatómunka végzésére, és nyújtson segítséget a tudományos fokozat megszerzéséhez. Biztosítsa a BM Tudományszervezési Osztállyal együttműködve a kutatással foglalkozó nyelvtanárok hazai és nemzetközi konferenciákon való részvételét.
5. Biztosítsa a nyelvtudás és -képzés fejlesztéséhez szükséges ismerethordozók, szakszótárak, jegyzetek kiadását; az Országos Oktatástechnikai Központtól, az Idegen Nyelvi Továbbképző Központtól és az MTV-től eredeti video- és hanganyagok átvételével, a másolás technikai feltételeinek megteremtésével a MÉDIA-tár fejlesztését.
 6. A Rendőrtiszti Főiskola parancsnoka a nyelvi szakokra történő felvételi rendszerben vezessen be nyelvi alkalmassági tesztet; azokat a hallgatókat, akiknek a tervezett beosztásában a nyelvtudás nélkülözhetetlenként van előírva, közvetlenül a Rendőrtiszti Főiskola elvégzése után részesítse háromhónapos intenzív felkészítésben.

Határidő: folyamatos

Felelős: személyügyi miniszterhelyettes

7. Az országos parancsnokságok, a BM csoportfőnökök, a Budapesti Rendőr-főkapitányság és a megyei rendőr-főkapitányságok vezetői a szakmai munkában előnyös nyelvtudás megszerzése érdekében a személyi állomány képzését és továbbképzését szervezzék a területen levő felsőoktatási intézmények nyelvszakain, az állami nyelvtanfolyamokon, a BM IV/II. Csoportfőnökség módszertani segítségével és felügyeletével.

Határidő: folyamatos

Felelős: BM szervek vezetői

II. A BM IV/I. csoportfőnök

1. Az iskoláztatási és káderutánpótlási tervek alapján a szervek vezetőitől 1984. november 30-ig kérjen javaslatot ar-

ról, hogy a képesítési előírások alapján milyen szintű és milyen nyelvet tudókra van szükségük.

- a) az állományból nyelvenként hány főt és milyen nyelvképzést biztosító BM vagy állami tanintézetbe terveznek beiskolászni;
 - b) tervezettni kell a nyelvtudók évenkénti hazai, illetve külföldi nyelvi továbbképzését, időszakos ellenőrző vizsga letételét;
 - c) a nyelvtudáshoz kötött beosztásokban dolgozók utánpótlására hány főt terveznek pályázattal, ösztöndíj-szerződéssel az állami oktatásban végzők — nyelvvizsgával rendelkezők — közül belügyi állományba venni.
2. Küldje meg a BM IV/II. csoportfőnököknek minden év január 15-ig — első alkalommal 1985-ben — a tárgyévvel vonatkozó nyelvképzési igényeket.
 3. Szélesítse tovább a személyzeti szervek által kialakított kapcsolatokat a nyelvképzést biztosító egyetemekkel és főiskolákkal a nyelvet tanulók tervszerű állományba vétele céljából.

Határidő: folyamatos

Felelős: személyügyi miniszterhelyettes

4. A beiskolázás fejlesztése érdekében:

- a) a Honvédelmi Minisztériummal együttműködve 1984 őszétől biztosítsa a BM Tartalékos Tisztképző Iskolára olyan egyetemet, főiskolát végzett sorkötelesek behívását, akik idegen nyelvet tanultak, nyelvvizsgával rendelkeznek vagy valamely nemzetiségi terület nyelvét elsajátították;
- b) határozza meg a Rendőrtiszti Főiskolára kiírásra kerülő pályázati felhívásokban feltételként az adott szolgálati ágak által igényelt idegen nyelv ismeretének követelményszintjét;
- c) a Szovjetunióba továbbképzésre tervezett csoportok összeállításánál törekedjen a tanfolyam elvégzésére töltéscsere nélkül is képes orosz nyelvet tudók egy csoportba történő besorolására.

Határidő: folyamatos

Felelős: személyügyi miniszterhelyettes

III. A korábbi miniszteri döntésnek megfelelően 1984. december 31-ig felül kell vizsgálni a Belügyminisztérium hivatásos és polgári állománya képesítési követelményrendszerét és el kell végezni a szükséges korrekciókat; az idegen nyelvismeretre vonatkozó követelmény felülvizsgálatára is ezzel egyidejűleg kerüljön sor.

Felelős: államtitkár,

személyügyi miniszterhelyettes

IV. A BM I/I. csoportfőnökök

1. A személyi állomány idegen nyelvtudásának és használatának ösztönzése érdekében vizsgálja felül az idegen nyelvtudás anyagi elismerésének rendjét.

A felülvizsgálat eredményeként terjessze elő módosításra a 26/1973. számú belügyminiszteri utasítás nyelvtudási és nyelvismereti pótlék fejezetét az alábbiak figyelembevételével:

- a) a beosztásban „nélkülözhetetlen” nyelvtudásért fizethető pótlék folyósítása az állománytáblázatban meghatározott munkakörökben történjék, a beosztásban „előnyös” nyelvtudásért fizethető pótlék folyósításának elrendelése maradjon továbbra is a vezető (parancsnok) jogköre;
- b) a nyelvtudási pótlék növelt mértékben, továbbra is fix összegben és ne az illetmény meghatározott százalékában kerüljön megállapításra;
- c) tolmács szintű nyelvtudás anyagi elismerése a felsőfokú nyelvtudás keretében történjék;
- d) azok a belügyi dolgozók, akik az idegen nyelvet munkájuk alól felmentve sajátítják el, nyelvtudási pótlékra a képzés tartamával megegyező időre a továbbiakban se legyenek jogosultak.

Határidő: 1984. április 30.

Felelős: pénzügyi-anyagi-műszaki minh.

2. Biztosítsa a nyugati nyelvek oktatásához szükséges tansegédletek egy-egy példányban történő beszerzéséhez a devizafedezetet.

Határidő: 1984-től folyamatos

Felelős: pénzügyi-anyagi-műszaki minh.

Felkérem a pártszervezeteket, hogy a belügyminisztériumi nyelvképzés fejlesztési feladatainak végrehajtását támogassák.

B u d a p e s t , 1983. június 29.

DR. PÉTER JÁNOS s. k.,
r. vezérőrnagy
miniszterhelyettes

Készült: 670 példányban.

Felterjesztve: miniszter elvtársnak,
államtitkár elvtársnak.

Kapják: A 18/1980. sz. miniszteri parancs elosztója szerint.

**AZ MTA, VALAMINT AZ MM ÉS NYELVKÉPZÉSI
INTÉZMÉNYEI ÁLTAL BIZTOSÍTOTT LEHETŐSÉGEK**

I. Egyetemek

1. Eötvös Loránd Tudományegyetem (Budapest): angol, francia, lengyel, német, olasz, román, spanyol, szerb-horvát, szlovák;
2. József Attila Tudományegyetem (Szeged): angol, francia, német, olasz;
3. Kossuth Lajos Tudományegyetem (Debrecen): angol, francia, lengyel, német;
4. Janus Pannonius Tudományegyetem (Pécs): angol, német szerb-horvát;

II. Főiskolák

1. Ho Si Minh Tanárképző Főiskola (Eger): angol;
2. Juhász Gyula Tanárképző Főiskola (Szeged): román, szlovák;
3. Szombathelyi Tanárképző Főiskola: szlovén.

III. Nyelviskolák

1. Arany János Nyelviskola: világnyelvek;
2. MTA Körösi Csoma Keleti Nyelvek Kollégiuma: arab, hindi, perzsa, sémi, japán, török, görög;
3. Tudományos Ismeretterjesztő Társulat: világnyelvek.

**AZ MM ÁLTAL BIZTOSÍTOTT IDEGEN NYELVI KÜLFÖLDI
KÉPZÉSI LEHETŐSÉGEK BELÜGYMINISZTERIUMRA
HÁRULÓ KÖLTSÉGGIHATÁSA SZEMÉLYENKÉNT**

1. A Kubai Népköztársaságba évi egyszeri utazás 28 000 Ft, továbbá eltartottanként havi 600 Ft külföldi pótlék.
2. Nyugati nyelvi környezetben egy-háromhónapos továbbképzés esetén hallgatók és tanárok számára az utazási költség 50%-a, amely 6000—10 000 Ft-ig terjed.
3. Az MTA Körösi Csoma Társaság Keleti Nyelvek Kollégiumában nyelvképzésben résztvevők képzéséhez személyenként évente 8000 Ft.
Az arab nyelvterületen folytatott egyéves befejező képzés 50%-os utazási költsége 8000—16 000 Ft-ig terjed, továbbá eltartottanként a külföldi pótlék.
További igények esetén az afrikai vagy a távol-keleti országokban történő képzés kiadásai a fentiekhez hasonlóak, azonban az utazási költségek a távolság függvényében emelkednek.
4. Minden külföldön tanuló számára ösztöndíj kiegészítést célszerű biztosítani, amelynek általában havonta 1500—3000 Ft-ig terjedő deviza vonzata van. Az ösztöndíj kiegészítés összegét a hallgatók illetményéből vonják le a pénzügyi szervek.